

Adatok az őzlábgalóca - *Amanita vittadinii* (Moretti) Sacc. (Agaricales, Amanitaceae) - előfordulásáról a KMNP Körös-ártér területi egységen

Marton Dániel

Abstract

Data to the distribution of *Amanita vittadinii* (Moretti) Sacc. (Agaricales, Amanitaceae) on the Körös-ártér area of Körös-Maros National Park: This protected mushroom has new distribution data on the dams of Hármas-Körös river on the area of Szarvas: near Borza-oxbow on the outer side of the dam, near Nagyfoki-oxbow on the outer side of the dam; near Pappzug-oxbow on the inner side of the dam; near Németzugi-oxbow on the inner side of the dam; Gyomaendrőd: near the railway-bridge, on the outer side of the dam.

Fajjellemzés

(Fotó: Marton Dániel)

Kalap: 5-15 cm átmérőjű, fehéres alapszínű, fehéres, majd szürkés nemezszerű, durva pikkelyekkel díszített. Kalapbőre közepesen cserepesen felrepedezhet. Pereme csipkézett.

Lemezek: szabadon állók, fiatalon fehéresek, idővel sárgás árnyalatúak lesznek.

Tönk: hengeres, tövével bunkós vagy orsószzerűen elvékonyodó, cafrangos, hártvány gallér alatt a tönk egész felületét sűrűn borítják durva, elálló, gyakran sorokba rendezett pikkelyek.

Hús: vastag, a kalapban fehér, a tönkben kemény, zölde árnyalatú, karfiolra emlékeztető szagú és enyhe ízű.

Életmód: Szaprotróf

Az őzlábgalóca az egyetlen olyan galócafaj, mely nem kötődik fafajhoz.

Előfordulás, élőhely: május-október, szikes legelőkön, homokos legelőkön, nitrofil gyep társulásokban. Megjelenhet még tápanyagdús gyepben és felhagyott mezőgazdasági kultúrákban is. A semleges-bázikus és bázikus talajokat kedveli.

Elterjedés: Európából és Észak-Afrikából ismert. Európában, főleg Közép- és Nyugat-Európában nagyon ritka. Az Appeninektől a mediterrániumig előfordul. Magyarországon szikes, homokos területen nem ritka.

Védett: természetvédelmi értéke 2000 Ft;

Magyar Vörös Lista kategória: 2.

Ismert Magyarországi adatok

ALBERT (2002): Budai-hegység: Pesthidegkút (*Galio-Urticetum*), RIMÓCZI (1994): Szolnok (*in populeto*), Vasszécsény (*Cyndonto-Lolietum*), Szany (*Lolio-Plantaginetum*), Hortobágy (*Festucetum pseudovinae*). BABOS (1982, 1989, 1999): Visegrádi-hegység: Leányfalu (*in prato*), Szentendre (*in prato*), Révfülp, Szombathely (*in horto*), Kölesd (*in pascuo*), Martonvásár, Kunszentmiklós (*in saline pasture*), Tiszakürt, Szentes (*in prato*), Nagyiván (*Festucetum pseudovinae*), Tótkomlós, Nyíregyháza (*in prato salino*), Nyírbogdány. RIMÓCZI et al. (1997): Bátorligeti ősláp, Jászapáti (*in pascuo*). Pál-Fám Ferenc: Bakony-hegység: Litke (private collection). Dima Bálint: Budai-hegység: Pesthidegkút (private collection).

Újabb előfordulási adatok a Hármas-Körös területéről

Szarvas: a Borza-holtág közelében, a töltés külső oldalán; a Nagyfoki-holtág közelében, a töltés külső oldalán; Pappzug-holtág közelében, a töltés belső oldalán; Németzugi-holtág közelében, a töltés belső oldalán; Gyomaendrőd: a vasúti híd közelében, a töltés külső oldalán.

A Hármas-Körös árvízvédelmi töltésén (duzzasztott szakasz) 2008. októberében találtam meg a fajt. Összesen 20 példánnyal találkoztam, ezek többnyire a gát délies kitérű oldalain hoztak termőtestet. Október 13-án találtam az elsőt, október 20-a után azonban újabb egyed nem került elő.

A termőtest tövében, vagy a közelben gyakran találtam elhagyott, kis mennyiségű szénát. Feltehetően a szaprotróf őzlábgalóca micéliuma több területen jelen van, de a termőtestfejlesztéshez szüksége van az elmaradt széna nyújtotta többlet-bomlástermékre. Fennmaradása biztosított a rendszeres kaszálás következtében.

Felhasznált irodalom

Siller Irén, Vasas Gizella, Pál-Fám Ferenc, Bratek Zoltán, Zagyva Imre: Védett nagygomba-fajok Magyarországon.
Rimóczi Imre: Rétek, legelők, pászitok gombái. (Élővilág könyvtár: Gombák I.)

Author's address:

Marton Dániel
Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
H-5540 Szarvas,
Anna-liget 1.